

Život Cirkvi

Ročník 15

46/2009

Svätomartinské dni v Bratislave

Kríže na verejnosti

Nedávne rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, na základe ktorého náboženské symboly do škôl nepatria, vzbudilo veľký rozruch. Nielenže po dlhom čase zjednotilo taliansku politickú scénu, ale zároveň postavilo veľký otáznik nad smerovaním európskej civilizácie. V našich krajinách vládne demokracia a náboženská sloboda. Ateisti a nenábožensky založení ľudia sú veľmi citliví na zachovanie hodnotovej neutrality štátu, čím samozrejme majú na mysli, že sa neviaže na žiadnu ideológiu a náboženstvo. Z jednej strany možno takéto postoje vítať, lebo jasné pravidlá vo vzťahu štát – cirkvi prospievajú obom. Odporcovia organizovaného náboženstva však často končia v laicizme, ktorý síce vyvoláva zdanie tolerantnosti, v skutočnosti však všetko, čo zaväňa náboženstvom, vytláča na okraj spoločenského diania. Treba si uvedomiť, že hodnotová neutralita nie je možná. Aj štát preferuje nejaké hodnoty, ktorým dáva prednosť pred inými. Štáty si majú zachovať sekulárny charakter, ale to neznamená, že budú protináboženské.

Škandinávski rodičia žijúci v Taliansku žiadali odstrániť kríž zo školy a súd im dal za pravdu. Ak sa sekulárny štát nemá viazať na žiadnu ideológiu a náboženstvo, oprávnene sa pýtame, na základe akého práva súd uprednostnil právo ateistu nebyť ovplyvňovaný náboženskými symbolmi pred právom používať symboly, ktoré náboženskú identitu upevňujú. Rovnaké pravidlá musia platiť pre všetkých. Tak, ako by nebolo rozumné, ak by štát alebo jeho súdy nariadili všetkým navštevovať bohoslužby, rovnako je neakceptovateľné, ak ten istý štát prostredníctvom súdu uprednostní jednu ateistku na úkor väčšiny veriacich. Aj na Sloven-

sku máme verejné inštitúcie, kde visia kríže. Štátna správa, mestské či obecné úrady i štátne školy. Zďaleka ich nie je toľko ako v Taliansku. Kríž je v Európe nielen náboženským, ale aj kultúrnym symbolom. O tom, či má niekde visieť, by nemali rozhodovať súdy, ale ľudia, ktorí sú pre danú inštitúciu kľúčoví. V prípade štátnych škôl na Slovensku je to ich zriaďovateľ spolu s Radou školy.

Kontroverzné rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva tak paradoxne dáva za pravdu odporcom Lisabonskej zmluvy, ktorí varovali, že vytvára široký priestor na vstup do súkromného života občanov Európskej únie. V istom zmysle je upozornením na mylné chápanie sekularity, ktorá je pre niektorých nástrojom na vytlačenie náboženstva z verejného priestoru. Ak nebudeme na tento omyl upozorňovať, veľmi skoro sa môžeme stať jeho obeť. Rozhodnutie o umiestnení krížov v školách je totiž precedensom, ktoré pod pláštikom nediskriminácie ateistov odstraňuje z verejného priestoru všetko náboženské a v konečnom dôsledku ho nahrádza neverectvom. Nevraviac o absurdných dôsledkoch. Čo ak sa nájde niekto, komu budú vadiť kríže na cintorínoch? Aj tie odstránime?

Vážení poslucháči! Rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zjednotilo Talianov a šokovalo Svätú Stolicu. Na dlhú dobu sa stane symbolom prehnaneho sudcovského aktivizmu a európskej mašinérie, ktorá neprimerane a neoprávnene zasahuje do súkromného života občanov. Je to zároveň dôvod viac si vážiť ťažko získanú náboženskú slobodu a usilovať sa, aby sme ju v nových podmienkach nestratili. **RV, Anton Ziolkovský**

Predseda KBS predsedovi CEI: Ide o poľutovaniahodné rozhodnutie

Predseda Konferencie biskupov Slovenska Mons. Stanislav Zvolenský zaslal predsedovi Talianskej biskupskej konferencie kardinálovi Angelovi Bagnascovi list v súvislosti s rozhodnutím Európskeho súdu pre ľudské práva.

Vaša Eminencia,
najdôstojnejší pán predseda Konferencie biskupov Talianska,

chcem Vám ako predseda Konferencie biskupov Slovenska vyjadriť spoluúčasť v duchovnej bolesti, ktorú prežívajú veriaci a všetci ľudia dobrej vôle v Taliansku nad rozhodnutím Európskeho súdu pre ľudské práva ohľadom používania kríža v školách.

Vyjadrujem veľké prekvapenie a hlbokú ľútosť, že rozhodnutie spomenutej inštitúcie nerešpektuje stáročné kultúrne tradície zakladajúceho a veľmi významného člena Európskej únie, akým je Talianska republika pre svoj jedinečný duchovný a materiálny potenciál.

Ďakujeme Vám a všetkým veriacim v Taliansku za váš príklad uskutočňovania a obrany kresťanských hodnôt a pred Pánom prosíme o duchovnú silu pre vás všetkých, aby ste v tom mohli pokračovať.

Zostávam s úctivým pozdravom oddaný v našom Pánovi Ježišovi Kristovi,

Mons. Stanislav Zvolenský, predseda KBS

Benedikt XVI. v Brescii: Pavol VI. chcel Cirkev chudobnú a slobodnú

Taliansko (8. novembra, RV) - Mesto Brescia na severe Talianska v regióne Lombardia v nedeľu privítalo Benedikta XVI. Pastoračná cesta sa niesla v znamení nedávneho 30. výročia smrti Božieho služobníka pápeža Pavla VI., vlastným menom Giovanniho Battistu Montiniho (26. 9. 1897 – 6. 8. 1978), ktorý pochádzal z neďalekého mestečka Concesio. Po prilete okolo 9.30 ráno a zvítaní sa s cirkevnými a politickými predstaviteľmi oblasti sa Svätý Otec krátko zastavil v mestečku Botticino, kde si uctil ostatky sv. Arcangela Tadiniho (1846-1912), dlhoročného správcu tejto farnosti, ktorý bol svätorečený v apríli 2009. Po ceste ku katedrálnejmu chrámu v Brescii sa tiež pristavil na mieste, kde sa v roku 1974 odohral teroristický útok, pri ktorom zahynulo osem obetí.

V Brescii na Námestí Pavla VI. pred miestnym Dómom slávil Benedikt XVI. svätú omšu spolu s biskupom Brescie Lucianom Monarim, kňazmi a veriacimi diecézy. V homílii Benedikt XVI. vysiel z biblického textu o chudobnej vdove, ktorá obetovala celé svoje živobytie ako dar Bohu. Ďalej sa zameril na tajomstvo Cirkvi, ktoré osvetlil na príklade života a diela pápeža Pavla VI. Jeho vízia Cirkvi „chudobnej a slobodnej“ podľa Benedikta XVI. dobre korešponduje práve s evanjeliovým obrazom chudobnej vdovy:

„Takéto musí byť spoločenstvo Cirkvi, aby dokázalo prehovoriť k súčasnému ľudstvu. Stretnutie a dialóg Cirkvi s ľudstvom tejto našej doby ležali osobitne na srdci Giovannimu Battistovi Montinimu vo všetkých obdobiach jeho života, od prvých kňazských rokov až po pontifikát. Všetky svoje sily vložil do služby Cirkvi, čím viac podobnej svojmu Pánovi Ježišovi Kristovi, aby sa tak pri stretnutí s ňou súčasný človek mohol stretnúť s ním (s Kristom), pretože práve jeho nevyhnutne potrebuje. Toto je základná túžba II. vatikánskeho koncilu, ktorej zodpovedá uvažovanie pápeža Pavla VI. o Cirkvi. Niektoré východiskové body tohto uvažovania sa ako vytýčenie smeru rozhodol predložiť vo svojej prvej encyklike *Ecclesiam suam* zo 6. augusta 1964, keď ešte nebola na svete koncilové konštitúcie *Lumen gentium* a *Gaudium et spes*.“

Ako ďalej povedal Benedikt XVI., „všetky tri kľúčové slová: «svedomie», «obnova» a «dialóg», ktoré si Pavol VI. zvolil na vyjadrenie podstaty svojho myslenia ešte na začiatku svojej služby Petrovho nástupcu, sa vzťahujú na Cirkev.“ Benedikt XVI. ďalej pripomenul slávenie Kňazského roka, keď sa obrátil osobitne na kňazov. Pripomenul im encykliku Pavla VI. venovanú otázke kňazského celibátu: „Zachytený Ježišom Kristom, (Fil 3,12) až po úplné odovzdanie seba samého jemu, sa kňaz dokonalejšie pripodobňuje Kristovi aj v láske, ktorou Večný Kňaz miloval Cirkev - svoje telo, obetujúc všetko pre ňu... Zsvätené panenstvo posvätných služobníkov totiž zviditeľňuje panenskú lásku Krista k Cirkvi a panenskú a nadprirodzenú plodnosť tohto zväzku.“ (*Sacerdotalis caelibatus*, 26).

Veriaci pre drobné mrhosenie stáli pod daždníkmi, no

atmosféra bola napriek tomu slávnostná. Po skončení Eucharistie sa pomodlili spolu so Svätým Otcem modlitbu Anjel Pána. Predtým sa im ešte ako zvyčajne prihovoriel:

„V tejto chvíli, pri modlitbe Anjel Pána, chcem pripomenúť hlbokú úctu k Panne Márii, ktorú v sebe živil boží služobník Giovanni Battista Montini. On svoju prvú svätú omšu slúžil v sanktuárii Santa Maria delle Grazie, v srdci mariánskej úcty vášho mesta, ktoré sa nachádza neďaleko od tohto námestia. Takýmto spôsobom zveril svoje kňazstvo pod materinskú ochranu Ježišovej Matky, a toto spojenie ho sprevádzalo po celý život. Postupne, ako jeho zodpovednosť v Cirkvi narastala, dozrievala jeho vízia vzťahu medzi Preblahosladenou Pannou Máriou a tajomstvom Cirkvi v širšom a organickom kontexte.

V tejto perspektíve ostane v myslí aj pamätný príhovor pri uzatváraní tretej fázy II. vatikánskeho koncilu, 21. novembra 1964. Počas tohto zasadnutia bola vyhlásená Konštitúcia o Cirkvi *Lumen gentium*, ktorá, ako hovorí Pavol VI. – «má ako vrchol a završenie jednu celú kapitolu venovanú Panne Márii». Ako sa vyjadril samotný pápež, išlo tu o širšiu syntézu mariánskeho učenia, aká ešte nebola do tých čias vypracovaná ekumenickým koncilom a cieľom ktorej bolo «ukázať tvár svätej Cirkvi, s ktorou je Mária intímne spojená» (*Enchiridion Vaticanum*). V tomto kontexte nazval Preblahosladenú Pannu Máriu „Matkou Cirkvi“. Takto podčiarkol, s ekumenickou citlivosťou, že «zasvätenie sa Márii... je prostriedok, ktorý privádza duše ku Kristovi, a tak ich spája s Otcem v láske Ducha Svätého».

Pripomínajúc si slová Pavla VI., aj my sa dnes modlíme: Ó Panna Mária, Matka Cirkvi, tebe odporúčame túto cirkev v Brescii a všetkých obyvateľov tohto regiónu. Pamätaj na všetky svoje deti, prinášaj ich modlitby pred Božiu tvár, zachovaj ich vieru, posilňuj ich dôveru a daj vzrastať ich dobročinnnej láske. Ó milostivá a nad všetky pobožná, ó presladká Panna, Matka Božia Mária.“

Popoludnie venoval Svätý Otec návšteve miest spojených s osobnosťou Pavla VI.: najprv to bolo Pastoračné centrum Pavla VI., v ktorom sídli medzinárodné študijné a dokumentačné stredisko s názvom Inštitút Pavla VI. Pred 17. hodinou Benedikta XVI. čakala návšteva rodného domu Pavla VI. v neďalekej obci Concesio, kde sa stretol aj s niekoľkými rodinnými príslušníkmi pápeža Montiniho. Následne Svätý Otec inauguroval nové sídlo Inštitútu Pavla VI. za prítomnosti jeho prezidenta Giuseppeho Camadinioho. Benedikt XVI. pri tejto príležitosti odovzdal Medzinárodnú cenu Pavla VI., ktorá bola tento rok udelená redakcii francúzskej patristickej edície „*Sources Chrétiennes*“. Pápeža ďalej čakala krátka adorácia vo farskom Kostole sv. Antona, v ktorom prijal krst aj pápež Montini a nakoniec návrat lietadlom do Ríma.

Nedeľná pastoračná návšteva Benedikta XVI. bola v poradí treťou pápežskou návštevou Brescie. Do tohto severotalianskeho mesta už predtým dvakrát zavítal boží služobník Ján Pavol II., a to v roku 1982 a 1998. -jb, js-

Generálna audiencia Benedikta XVI.: Clunyjská reforma a jej príspevok k identite Európy

Vatikán (11. novembra, RV) – „Drahí bratia a sestry, v dnešné dopoludnie by som chcel hovoriť o mníšskom hnutí, ktoré malo veľký význam v storočiach stredoveku a o ktorých som sa už zmienil v predchádzajúcich katechézach. Ide o mníšsky rád z Cluny, ktorý na začiatku 12. st., v dobe jeho najväčšieho rozmachu počítal takmer 1200 kláštorov - počet skutočne obdivuhodný.

Práve pred 1100 rokmi, v roku 910, bol v Cluny založený kláštor. Bol zverený opátovi Bernovi a bol výsledkom donácie Viliama Nábožného, vojvodu z Akvitánie. Západné mníšstvo, ktoré niekoľko storočí predtým prevládalo za sv. Benedikta, v tejto chvíli prežívalo veľký úpadok, a to z rozličných dôvodov: pre nestabilné politické a sociálne pomery v dôsledku neustálych invázií a plienenia zo strany národov, ktoré neboli začlenené do európskeho kontextu, pre rozšírenú chudobu a predovšetkým pre závislosť opátstiev od miestnych mocipánov, ktorí kontrolovali všetko, čo sa nachádzalo v ich teritóriu. V takejto situácii sa kláštor Cluny stal dušou hlbokej obnovy mníšskeho života, s cieľom prinavrátiť mu pôvodného ducha.

V Cluny bolo obnovené zachovávanie reguly sv. Benedikta s niektorými doplnkami, ktoré už predtým zaviedli iní reformátori. Išlo predovšetkým o zabezpečenie ústredného miesta liturgie v kresťanskom živote. Clunyjskí mnísi sa s láskou a veľkou dôslednosťou venovali sláveniu liturgie hodín, spevu žalmov a procesiám, ktoré boli nábožné ako aj slávnostné, a na prvom mieste sláveniu svätej omše. Rozvíjali sakrálnu hudbu, záležalo im na tom, aby architektúra a umenie prispievali ku kráse a slávnostnosti obradov, obohatili liturgický kalendár o osobitné slávenia, napríklad na začiatku novembra o Pamiatku zosnulých veriacich, ktorú sme aj my nedávno slávili, a tiež obohatili kult Panny Márie. Clunyjskí mnísi pripisovali tento veľký význam liturgii, pretože boli presvedčení, že táto je účasťou na nebeskej liturgii. Mnísi sa tiež cítili zodpovednými za príhovor pred božím oltárom za živých i mŕtvych, keďže veľké množstvo veriacich ich naliehavo žiadalo o spomienku v modlitbe. Mimochodom práve tento cieľ sledoval Viliam Nábožný pri zrode opátstva v Cluny. V starobylym dokumente, ktorý potvrdzuje jeho založenie, čítame: „Touto donáciou ustanovujem, aby sa v Cluny vybudoval kláštor re-

hoľníkov ku cti sv. apoštolov Petra a Pavla a aby sa tam zhromaždili mnísi, ktorí žijú podľa reguly sv. Benedikta, aby sa stal ctihodným príbytkom modlitby, navštevovaný s úmyslom sľubov a prosieb a aby sa na tomto mieste všetky túžby zameriavali na vnútorný plameň nebeského života a aby sa k Pánovi obracali ustavičnou modlitbou, vyzývaním a prosbami“.

Pre udržiavanie tejto atmosféry modlitby clunyjská regula zdôraznila význam mlčania, ktoré mnísi ochotne na seba prijímali, presvedčení o tom, že čistota čnosti, o ktoré sa usilovali, si vyžaduje vnútorné a stále sústredenie. Neprekvapuje, že pomerne skoro sa okolo kláštora v Cluny začala šíriť povest' svätosti a že mnohé ďalšie mníšske komunity sa rozhodli nasledovať jeho

zvyklosti. Mnohé kniežatá a pápeži žiadali clunyjských opátov, aby rozšírili svoju reformu, takže za krátky čas sa rozvinula hustá sieť kláštorov spojených s Cluny, buď priamo na základe cirkevnoprávneho prepojenia, alebo v zmysle istej charismatickej príslušnosti. Takýmto spôsobom sa šíрили duchovné črty Európy v rozličných oblastiach Francúzska, Talianska, Španielska, Nemecka a Uhorska.

Za úspechom Cluny stála predovšetkým vysoká úroveň spirituality, ktorá sa tu rozvíjala, na jeho rozvoj však mali vplyv aj niektoré ďalšie okolnosti. Na rozdiel od predošlej praxe bola clunyjskému kláštoru a komunitám s ním spojeným priznaná výnimka z jurisdikcie miestnych biskupov a boli priamo podriadené Rímskemu biskupovi, pápežovi. Toto so sebou prinášalo osobitné puto so sídlom Petrovho nástupcu a práve vďaka ochrane a povzbudeniam zo strany pápežov, sa ideály čistoty a vernosti, ktoré si clunyjská reforma zaumienila uskutočňovať, mohli rýchlo šíriť. Navyše opáti boli volení bez akéhokoľvek zasahovania zo strany svetskej moci, na rozdiel od praxe na iných miestach. Na čele komunity v Cluny a početných pridružených mníšskych komunit sa striedali osobnosti hodné tohto úradu: opát Odo z Cluny, o ktorom som hovoril v katechéze pred dvoma mesiacmi a ďalšie osobnosti ako Emard, Maio, Odilo a predovšetkým Hugo Veľký. Títo svoju službu vykonávali počas dlhých období, čím zaistili stálosť v napredovaní reformy a v jej šírení. Ako svätci sú uctievaní okrem Oda aj Maio, Odilo a Hugo.

Clunyjská reforma priniesla pozitívne výsledky nielen pre očistenie a oživenie mníšskeho života, ale

tiež aj pre život univerzálnej Cirkvi. Túžba po evanjeliovej dokonalosti bola skutočným stimulom úsilia o odstránenie dvoch závažných nešvárů, ktorými trpela vtedajšia Cirkev: simónie, čiže nadobúdania cirkevných úradov za úplatu a nemorálnosti svetského kléru. Opáti z Cluny so svojou duchovnou autoritou - clunyjskí mnísi, ktorí sa stali biskupmi a niektorí z nich dokonca pápežmi - boli hlavnými aktérmi tohto významného diela duchovnej obnovy. Dostavili sa i jeho plody: obnovilo sa vedomie hodnoty a prežívanie celibátu kňazov a zaviedla väčšia priehľadnosť vo veci obsadzovania cirkevných úradov.

Kláštory inšpirované clunyjskou reformou znamenali aj významný prínos pre spoločnosť. V období, keď jediným, kto sa staral o chudobných, boli cirkevné inštitúcie, dostala charita významné miesto. Každý dom mal svojho almužníka, ktorého úlohou bolo prichyľovať poverených a chudobných pútnikov, kňazov a rehoľníkov na cestách a predovšetkým chudobných, ktorí prichádzali žiadať o jedlo a prístrešok na niekoľko dní. Nemenej dôležité boli ďalšie dve inštitúcie, charakteristické pre stredovekú spoločnosť, za ktoré sa zaslúžilo Cluny: takzvané „Božie prímerie“ a „Boží pokoj“. V období silno poznačenom násilím a duchom pomsty „Božie prímerie“ zaisťovalo dlhšie trvajúce obdobia bez vojnových ťažení, pri príležitostiach stanovených náboženských sviatkov a počas niektorých dní v týždni. Takzvaný „boží pokoj“ požadoval pod hrozbou kánonického trestu rešpektovanie bezbranných osôb a posvätných miest.

Vo svedomí národov Európy takto postupne napreodoval proces dlhodobého dozrievania, ktorý mal neskôr dospieť k stále jasnejšiemu vedomiu dvoch základných prvkov pre vytváranie spoločnosti, ktorými sú hodnota ľudskej osoby a prvoradý význam pokoja. Navyše, podobne ako aj v prípade majetkových iných mnišských komunit, clunyjské kláštory disponovali veľkým vlastníctvom, ktoré ich usilovnosťou prinášalo ovocie a tak prispievali k rozvoju ekonomiky. Popri manuálnej práci nechýbali ani niektoré typické kultúrne ustanovizne, ako školy pre deti, knižnice s ich vybavením, či skriptória na prepisovanie kníh.

Takto, pred tisíc rokmi, v období plného rozvoja procesu formovania európskej identity, znamenala skúsenosť nadobudnutá v Cluny a rozšírená do rozsiahlych oblastí európskeho kontinentu, významný a cenný prínos. Poukázala na prvoradosť duchovných dobier, oživovala túžbu po božích veciach, inšpirovala a podporovala iniciatívy a inštitúcie pre rozvoj ľudských hodnôt a vychovávala k duchu pokoja.

Drahí bratia a sestry, modlime sa, aby všetci, ktorým leží na srdci pravý humanizmus a budúcnosť Európy, dokázali znovu objaviť, vážiť si a chrániť bohaté kultúrne a náboženské dedičstvo týchto storočí.“

-jb, sg-

Posolstvo Svätého Otca účastníkom seminára o športe, výchove a viere

Vatikán (7. novembra, RV) – Pápež Benedikt XVI. zaslal posolstvo kardinálovi Stanislavovi Rylkovi, predsedovi Pápežskej rady pre laikov pri príležitosti dvojdnového seminára, ktorý sa pod záštitou rady na tému „Šport, výchova a viera: za novú sezónu katolíckeho športového hnutia“ skončil vo Vatikáne.

Posolstvo je určené všetkým spolupracovníkom Pápežskej rady pre laikov, ako aj ďalším pracovníkom a zodpovedným za pastoračiu v oblasti športu, ďalej športovým asociáciám a pod. Pápež v ňom pripomína, že aj II. vatikánsky koncil zaradil šport medzi prostriedky, ktoré sú vhodné na využitie k morálnej ľudskej formácii, veď sú to práve športové aktivity, prostredníctvom ktorých cirkevné spoločenstvo prispieva k formovaniu mládeže tým, že vytvára vhodné prostredie na ľudský a duchovný rast. V posolstve sa ďalej o nich uvádza:

„Keď sa využívajú k celkovému rozvoju človeka a sú vedené kvalifikovaným a kompetentným personálom, tak tieto športové aktivity prispievajú k tomu, aby sa kňazi, rehoľníci aj laici stali skutočnými vychovávateľmi a učiteľmi života mladých. Je preto dôležité, aby v tejto našej dobe, – v ktorej tak silno badať potrebu výchovy nových generácií - Cirkev pokračovala v podpore športu pre mladých, oceňujúc naplno aj pretekársku činnosť v jej pozitívnom aspekte, ako napríklad v schopnosti stimulovať kompetentnosť, odvahu a húževnatosť, ale vyhýbajúc sa praktikám škodlivým pre organizmus, ako sa to deje v prípade dopingu. Pri formujúcom procese sa vedúci, ako aj katolícki pracovníci musia považovať za skúsených vodcov dospievajúcich a pomáhať im rozvíjať vlastný športový potenciál bez zanedbania tých ľudských hodnôt a tých kresťanských cností, ktoré robia človeka úplne zrelým.“

Práve v tomto zmysle bol podľa Svätého Otca tento v poradí už tretí seminár tohto druhu taký potrebný. V závere posolstva zaslal účastníkom apoštolské pozhnanie.

-sg-

Menovanie konzultorov Pápežskej rady pre kultúru

Vatikán (7. novembra, RV) – Benedikt XVI. menoval troch nových konzultorov Pápežskej rady pre kultúru. Sú nimi páter Pio Estepa SVD, sekretár pre misie Spoločnosti Božieho Slova, kňaz Jorge Juan Fernandez Sanguador, riaditeľ Sekretariátu pre kultúru Madridskej arcidiecézy a prof. Marco Impagliazzo, predseda Komunity sv. Egídia, ktorý pôsobí ako profesor súčasných dejín na Univerzite pre cudzincov v Perugii.

-jb-

Benedikt XVI. o imigrantoch: Sú obohatením, nie problémom

Vatikán (10. novembra, RV) – Pristáholci nie ako „problém“, ale ako „obohatenie“ – táto myšlienka tvorila jadro príhovoru Benedikta XVI. účastníkom VI. svetového kongresu pre pastoraáciu migrantov a utečencov. Otvorila ho včera svätá omša, ktorej predsedal vatikánsky štátny sekretár kardinál Tarcisio Bertone a na tému „Pastoračná odpoveď na migračný fenomén v ére globalizácie“ bude vo Vatikáne pokračovať až do štvrtka. Vráťme sa však ku slovám Svätého Otca:

„Fenomén migrácie nás pozýva upriamiť pozornosť na jednotu ľudskej rodiny, na význam prijatia, pohostinnosti a lásky k blížnemu. Toto sa však neuskutočňuje v každodennom živote, v spolupatričnosti a v pozornosti k blížnym, osobitne k núdznym. Práve preto Cirkev pozýva veriacich, aby otvorili svoje srdcia migrantom a ich rodinám s vedomím, že nepredstavujú len «problém», ale že sú «zdrojom obohatenia», z ktorého je možné čerpať v príhodný čas kráčajúc po ceste ľudskej a jej skutočného rozvoja.“

Svätý Otec sa v príhovore ďalej dotkol aj svetovej ekonomickej krízy a s tým súvisiacim problémom nezamestnanosti a materiálnej núdze. Mnohí sú donútení opustiť vlasť a ich pôvodné spoločenstvá, dokonca sú často ochotní prijať aj prácu nehodnú ľudskej dôstojnosti, s ťažkosťami pri začlenení sa do spoločnosti. Benedikt XVI. potom upozornil na nasledujúci problém:

„V dnešnej dobe mnohí migranti opúšťajú svoju krajinu, aby unikli pred neľudskými životnými podmienkami a prijatie, v ktoré dúfali, nenachádzajú. Ako sa pri takých zložitých situáciách nepozastaviť pri úvahách o dôsledkoch spoločnosti založenej len na materiálnom rozvoji?“

V tomto zmysle upozornil pápež na encykliku *Caritas in veritate*, v ktorej poznamenáva, že o skutočnom rozvoji môžeme hovoriť, len ak je zameraný na celok, na to, čo je záujmom každého človeka a na celkovú osobu. Len tak dáme patričnú odpoveď veľkým sociálnym zmenám s vedomím, že efektívny rozvoj nemôže nastať, ak nepodporujeme stretnutie medzi národmi, dialóg medzi kultúrami a rešpektovanie legitímnych odlišností. -sg-

čie jej vzniku. Pri tejto príležitosti sa Svätý Otec v Aule Pavla VI. stretol s vyučujúcimi a študentmi univerzity. V úvode pozdravil predovšetkým rektora univerzity Giuseppa Dalla Torreho, prítomného predsedu talianskeho Senátu Renata Schifaniho a ďalších talianskych predstaviteľov, či pracovníkov univerzity.

Osobitne zaujímavé je, že túto univerzitu založila v roku 1939 práve žena - Luigia Tincaniová - zakladateľka Združenia školských misionárov svätej Kataríny Sienskej za pomoci kardinála Josepha Pizzarda, vtedajšieho prefekta Kongregácie pre katolícku výchovu. Univerzita začala svoju činnosť – ako podotkol Benedikt XVI. - v prostredí záujmu o vzdelanie - v katolíckom prostredí, ktoré sa podarilo vytvoriť prostredníctvom encykliky Pia XI. *Divini illius magistri*.

Univerzitu, ktorá má približne 9-tisíc študentov v štyroch lokalitách na území Talianska, Benedikt XVI. charakterizoval ako inštitúciu, ktorá predstavuje dôležitý štandard v oblasti vzdelávania, zostáva verná myšlienke svojho zakladateľa a zároveň spája nové výzvy spoločnosti. Ďalej Svätý Otec povedal: „LUMSA je katolícka univerzita, ktorej osobitný znak totožnosti spočíva práve v kresťanskej inšpirácii. Ako je uvedené v Magna charte, poslaním univerzity je vedecká práca zameraná na hľadanie pravdy v dialógu medzi vierou a rozumom, v ideálnom smerovaní k prepojeniu poznatkov s hodnotami. Jej cieľom je aj vzdelávacia činnosť uskutočňovaná s trvalou pozornosťou venovanou etike, ktorá rozvíja pozitívne prepojenie medzi vierou a kultúrou a medzi vedou a múdrosťou, smerujúce k úplnému a harmonickému rozvoju ľudskej osobnosti.“

Týmito slovami pápež pripomenul myšlienky svojej encykliky *Caritas in veritate* o integrálnom ľudskom rozvoji. V tomto duchu svoj príhovor aj uzavrel, keď upozornil na osobitnú úlohu akademických predstaviteľov, ktorí pripravujú študentov na prax uprostred súčasnej neľahkej situácie: „Hlboká hospodárska kríza, rozšírená po celom svete, a príčiny, ktoré ju spustili, zdôrazňujú potrebu rozhodnejších a odvážnejších investícií do vzdelávania, ako cesty k odpovediam na mnohé otvorené výzvy a k príprave mladej generácie, aby budovala lepšiu budúcnosť“ (porov. CV 30-31, 61). -mf-

Svätý Otec sa prihovril vyučujúcim a študentom talianskej univerzity LUMSA

Vatikán (12. novembra, RV) – Talianska Liberálna univerzita Najsvätejšej Panny Márie Nanebovzatej, známa pod skratkou LUMSA, si tento rok pripomína 70. výročie

Menovania Svätého Otca

Vatikán (10. novembra, RV) – Benedikt XVI. menoval podsekretára Kongregácie pre klerikov, ktorým sa stal Mons. Celso Morga Iruzebieta, doterajší vedúci úradu tohto dikastéria. Svätý Otec menoval aj poradcu Kongregácie pre kauzy svätých - je ním páter Felice Ruffini. -jb-

Chorvátsky prezident na návšteve Vatikánu

Vatikán (12. novembra, RV) – Na návštevu Vatikánu prišiel prezident Chorvátskej republiky Stjepan Mesić. Po prijatí u Benedikta XVI. sa ďalej stretol s vatikánskym štátnym sekretárom kardinálom Tarcisiom Bertonem a so sekretárom pre vzťahy so štátmi Mons. Mambertim.

Podľa záverečného komuniké sa v rozhovore zamerali na situáciu v regióne a na hlavné problémy, ktoré vplývajú na stabilitu a pokoj. Predmetom diskusie bola aj starobylá a stále živá katolícka tradícia Chorvátska, dôležitosť rešpektovania tejto identity a podporovanie spoločného dobra prostredníctvom dialógu medzi predstaviteľmi štátu a biskupmi a všetkými zložkami spoločnosti.

V Chorvátsku koncom leta prebiehala ostrá polemika, týkajúca sa práve prezidenta krajiny Mesića, ktorý sa vyslovil za odstránenie náboženských symbolov z verejných miest a požiadal Katolícku cirkev, aby jeho žiadosti vyhovel. Spravodajské agentúry vtedy citovali jeho slová, že „náboženské symboly by nemali mať žiadne miesto na ministerstvách, v kasárňach, nemocniciach a v školách,“ pretože „je to v rozpore s princípmi laického štátu“ a rovnako aj „s rovnosťou všetkých občanov bez ohľadu na náboženské vyznanie“.

-jb-

Hovorca Svätej stolice k pádu Berlínskeho múru

Vatikán (9. novembra, RV) – „Uplynulo 20 rokov od nezabudnuteľného dňa, pádu Berlínskeho múru“ – týmito slovami uviedol hovorca Svätej stolice p. Federico Lombardi SJ najnovšie vydanie televízneho týždenníka Vatikánskeho televízneho centra. Pripomína uchvacujúcu atmosféru historickej chvíle a takto si spomína:

„Mysleli sme vtedy, že ten veľký žalár chránený týmto múrom - a v širšom rozsahu „železnou oponou“ bude vzdorovať ešte mnoho rokov. Avšak túžba po slobode a dobre známe slabosti režimov založených na ideológii nepriateľskej Bohu a ľudskej osobe, v hĺbke pracovali v národoch východu, pripravujú sa na pád éry, ktorý – na šťastie ale i zriedkavým spôsobom - nesprevádzalo veľké prelievanie krvi.“

Bez akéhokoľvek zľahčovania tohto historického a tak mimoriadne zložitého procesu si spontánne spomíname na význam zvolenia Jána Pavla II. a význam jeho osobnosti, na jeho cesty do Poľska, ktoré zostalo z veľkej časti verne katolícke a tiež na dôsledky toho pre nádeje a otázky slobody tohto národa ako aj ďalších jemu blízkych národov. Keď už starší pápež nakoniec prešiel

popod Brandenburskú bránu, nielen že Nemecko bolo nanovo zjednotené, ale aj Európa začala dýchať oboma svojimi pľúcnyimi lalokmi, východným i západným, a kresťanská viera ukázala, že opäť prispela k jednote a civilizácii kontinentu tým, že zvládla krutú skúšku štátneho ateizmu. Je dobré na to pamätať, najmä keď sú tu aj dnes tlaky, ktoré chcú zatlačiť túto vieru do súkromného prostredia. Vo svete sa však naďalej budovali a budujú ďalšie múry. Aj na ich zbúranie budeme teda myslieť pri týchto oslavách.“

-sg-

Hovorcovia biskupských konferencií o rok na Slovensko

V sídle Talianskej biskupskej konferencie /CEI/ v Ríme sa 11. a 12. novembra na pravidelnom ročnom pracovnom stretnutí zišlo 35 hovorcov a riaditeľov tlačových kancelárií konferencií biskupov z 25 krajín Európy. Slovensko zastupuje hovorca KBS a riaditeľ TK KBS Jozef Kováčik.

Na stretnutí sa zúčastnil aj hovorca Svätej Stolice p. Federico Lombardi a sekretár Konferencie európskych biskupských konferencií /CCEE/ Duarte da Cunha.

Hovorcovia si vymenili skúsenosti z práce s médiami ohľadom dôležitých tém uplynulého roka, ako napr. prípad Williamson, cesta Svätého otca do Afriky a kroky zblíženia s časťou Anglikánskej cirkvi. Hovorcovia poukázali na fakt, že následkom chýbajúcich alebo oneskorených informácií sú častokrát odkázaní na obrannú pozíciu a reakciu na negatívne vyvolané témy.

Páter Lombardi ponúkol hovorcom konkrétne kroky pomoci a vzájomného prepojenia v oblasti získavania informácií. Konkrétnym krokom by malo byť i vytvorenie spoločnej banky dát a informácií, ktorá bude zdieľaná jednotlivými konferenciami biskupov a mala by postupne slúžiť i katolíckej tlači, rádiám a televíziám. S týmto zámerom bola v rámci CCEE vytvorená pracovná skupina. Jej členom sa stal aj hovorca KBS.

Účastníci stretnutia si vypočuli aj informácie o pripravách na Svetové dni mládeže, ktoré sa uskutočnia v roku 2011 v Madride. Zámery a stav priprav im priblížil ich hovorca, profesor Yago da la Cierva. Organizátori očakávajú v dňoch 16.-21. augusta 2011 viac ako 2 milióny mladých ľudí. Zaujímavosťou je, že všetky podujatia vrátane záverečnej vigílie a svätej omše sa uskutočnia vo vnútri mesta v okruhu 8 km. Nebude teda potrebný žiaden veľký presun mladých pútnikov. Organizácia SDM2011 je zverená takmer výhradne mladým ľuďom. Profesor Cierva predstavil hovorcom aj tlačové centrum, ktoré bude pripravené pre novinárov.

Na záver pracovného stretnutia bola zverejnená informácia, že v roku 2010 sa stretnutie hovorcov uskutoční na Slovensku.

-jk-

Talianski poslanci Európskeho parlamentu o vystavovaní náboženských symbolov

EÚ (6. novembra, RV) – Skupina talianskych poslancov Európskeho parlamentu vydala spoločné písomné vyhlásenie o slobode verejného vystavovania náboženských symbolov, ktoré predstavujú kultúru a identitu národa. Okrem iného v ňom uvádzajú, že „žiadajú uznať plné právo všetkým členským štátom vystaviť aj náboženské symboly vo vnútri verejných priestorov, či sídel inštitúcií, keďže tieto symboly predstavujú tradíciu a identitu celej krajiny, a teda sú zjednocujúcimi článkami celého národného spoločenstva a rešpektujú náboženské vierovyznanie každého občana“.

-sg-

V Assisi zasadať talianski biskupi

Taliansko (9. novembra, RV) – V Assisi začalo 60. plénné zasadnutie Konferencie biskupov Talianska, ktoré otvoril jej predseda kardinál Angelo Bagnasco. Program biskupov obsahuje štyri ústredné témy: schválenie nového talianskeho vydania rituálu pre pohrebné obrady, odsúhlasenie vyhlásenia o postoji Cirkvi k otázke juhu Talianska, diskusia k antropologickej otázke v súvislosti s etikou života a sociálnou etikou podľa encykliky Benedikta XVI. Caritas in Veritate a výmena skúseností k problematike verejného obrazu Cirkvi, vytváraného médiami. Biskupi budú klásť osobitný dôraz na celonárodné iniciatívy pri príležitosti Roka kňazov. Preberať sa bude aj príprava vystavenia Turínskeho plátna pre verejnosť, ktoré je naplánované na jar budúceho roka.

-mf-

Vo Vatikáne sa začína Týždeň štúdií venovaný astrobiológii

Vatikán (6. novembra, RV) – Vo Vatikáne sa začal Týždeň štúdií venovaný astrobiológii. Organizuje ho Pápežská akadémia vied a jeho téma korešponduje s medzinárodným Rokom astronómie 2009. Odborníci z Európy aj USA sa na stretnutí zaoberajú aj témami ako vzťah medzi životom na Zemi a zvyškom kozmu, ďalej pôvod života a jeho predchádzajúcich matérií, vývoj života na Zemi a jeho budúcnosť, či život na iných planétach a pod.

Spomedzi tém ďalších dní spomeňme diskusiu s názvom „Obývateľnosť v čase“, kde sa budú účastníci zamýšľať nad problémom, ako mohla Zem udržať život počas jej dlhej geologickej histórie. Na seminári sa zú-

častní aj predseda Pápežskej akadémie vied prof. Nicola Cabibbo a tiež riaditeľ Vatikánskeho observatória p. José Funes SJ.

-sg-

Francúzsko a Veľká Británia spolu s Vatikánom proti predaju zbraní

Francúzsko/Veľká Británia (12. novembra, RV) – Francúzsko a Veľká Británia sa pozitívne vyjadrili o spolupráci, ktorú nadviazali so Svätou stolicou v úsilí o celosvetové obmedzenie predaja a používania zbraní. Ministri zahraničných vecí Bernard Kouchner a David Miliband, sú spoločne podpísaní pod článkom, ktorý priniesol vatikánsky denník L'Osservatore Romano. „Svätá stolica zohrala zásadnú úlohu svojím príspevkom k vytvoreniu konsensu, ktorý viedol k podpísaniu dohovoru o zákaze používania kazetových bômb“ - píše obaja ministri a dodávajú: „Teraz dúfame, že budeme môcť úzko spolupracovať so Svätou stolicou na dosiahnutí novej dohody.“

Podľa plánu dohodnutého v OSN sa totiž vlády zaviazali, že sa stretnú v nasledujúcich dvoch rokoch 2010 a 2011, aby na rok 2012 pripravili diplomatickú konferenciu, ktorej úlohou bude definovať dohovor o regulácii predaja zbraní. Obaja ministri vysvetľujú význam tohto úsilia, pretože vlastníctvo zbraní, a to najmä v chudobných krajinách, podnecuje ku konfliktom rozdeľujúcim spoločnosť a osobitne ohrozuje chudobné vrstvy obyvateľstva. Francúzsko a Veľká Británia už v minulosti úzko spolupracovali s viacerými mimovládnyimi organizáciami, náboženskými skupinami a aktivistami, aby zabezpečili podpísanie Dohovoru o kazetovej munícii aj inými krajinami. Doteraz dohovor podpísalo 100 krajín.

-mf-

V Minsku sa začalo stretnutie kresťanov so Židmi

Bielorusko (9. novembra, RV) – Konferencia s názvom „Dialóg medzi kresťanstvom a židovstvom: náboženské hodnoty ako základ vzájomného rešpektu“ sa začala dnes v Minsku. Na tomto medzináboženskom stretnutí je prítomný aj kardinál Walter Kasper, predseda Komisie Svätej stolice pre náboženské vzťahy so Židmi, ktorý je tiež predsedom Pápežskej rady na podporu jednoty kresťanov. V rámci programu vystúpi okrem iného aj taliansky veľvyslanec v Bielorusku Giulio Prigioni s referátom o vzťahu ekonómie a etiky z pohľadu princípov židovského a kresťanského náboženstva. Konferencia potrvá do stredy 11. novembra.

-mf-

Na zozname porušovateľov náboženskej slobody 13 štátov

Americká vláda zverejnila Výročnú správu správu o dodržiavaní náboženskej slobody vo svete za rok 2009. Mapuje v nej situáciu v 198 krajinách a oblastiach. Súčasťou správy je aj zoznam krajín „mimoriadneho záujmu“, v ktorých je náboženská sloboda vážne porušovaná a navrhuje sa uplatnenie opatrení, počínajúc vyjednávaním, až po tvrdé sankcie. Komisia navrhuje, aby do zoznamu týchto štátov patrili Barma, Eritrea, Irán, Irak, Nigéria, Severná Kórea, Pakistan, Čína, Saudská Arábia, Sudán, Turkmenistan, Uzbekistan a Vietnam. Témy náboženskej slobody sa koncom októbra dotkol aj Svätý Otec v prejave k novému iránskemu veľvyslancovi pri Svätej stolici, keď povedal: „Medzi univerzálnymi právami náboženská sloboda a sloboda svedomia zaujímajú zásadné miesto, pretože sú zdrojom iných slobôd.“

Zenit, Dana Jacečková

V Číne zomrel vo veku 96 rokov najstarší biskup

Čína (7. novembra, RV) – V meste Handan na severe Číny vo štvrtok zomrel najstarší biskup v krajine - Peter Chen Bolu vo veku 96 rokov. Zomrel v nemocnici, ktorá bola postavená v roku 1994 na jeho podnet.

Peter Chen Bolu sa narodil v roku 1913. Ako 31-ročný bol vysvätený za kňaza a vo veku 73 rokov bol vysvätený za biskupa Hongdongu. O dva roky neskôr, v roku 1988 prevzal správu nad diecézou v Handane, ktorú viedol jedenásť rokov. Pohrebné obrady sa budú sláviť v stredu, v kostole v jeho rodisku Qiancaozhuange.

-mf-

IV. svetový pro-life kongres

V dňoch 6. – 8. novembra sa v španielskej Zaragoze uskutočnil IV. svetový pro-life kongres za účasti 1000 delegátov z 15 krajín sveta. Počas troch dní účastníci diskutovali na témy ochrany života a dôstojnosti človeka z pohľadu etiky, antropológie, medicíny, práva, legislatívy a politiky. Zahraniční prednášatelia i účastníci vyjadrili veľké uznanie španielskemu hnutiu za život, ktoré usporiadalo v polovici októbra obrovskú dvojmiliónovú demonštráciu v Madride proti novému potratovému zákonu z dielne premiéra Zapatera.

V sobotu 7. 11. 2009 sa uskutočnila akcia s názvom „Milión sviec za nenarodených“. Dobrovoľníci rozmiestnili státisíce kahancov v dĺžke asi dvoch kilomet-

rov od kongresového centra, kde sa kongres odohrával, až do centra mesta k bazilike Basílica del Pilar. Sviečky symbolizovali milión obetí potratového zákona v Španielsku. Kongres bol ukončený odovzdaním cien za ľudskosť - The Humanity Award 2009. V kategórii jednotlivcov ju získal Henry Christopher Smith, člen Senovne reprezentantov USA a jeden z najenergetickejších pro-life politikov v zákonodarnom zbore USA. V kategórii organizácií cenu získala medzinárodná organizácia Human Life International, ktorej pridruženým členom na Slovensku je Fórum života.

Marek Michalčík

V Brazílii bol zavraždený ďalší kňaz

Brazília (11. novembra, RV) – Už v poradí štvrtý kňaz za posledných päť mesiacov sa stal v Brazílii obeťou vraždy. Telo pátra Hidalberta Henriqua Guimaraesa (48) pokryté niekoľkými bodnými ranami objavil minulú sobotu v budove fary jeho známy. Ten sa tam vybral potom, ako sa páter nedostavil na miesto, kde mal sláviť svätú omšu.

Páter Guimaraes pôsobil ako správca farnosti na periférii mesta Maceió. Za kňaza bol vysvätený v roku 1992 a nedávno ukončil štúdium žurnalistiky. Farníci, ktorí si kňaza veľmi obľúbili, si jeho vraždu nevedia vysvetliť, rovnako šokovaní sú aj biskupi v krajine. Pohreb zosnulého pátra sa konal v nedeľu.

-mf-

Caritas Internationalis varuje

Caritas Internationalis a ďalšie humanitárne organizácie varujú svetových lídrov, že bez zásadných opatrení bude mať globálne otepľovanie katastrofálny dopad na chudobných a hladujúcich vo svete. Klimatické zmeny už dnes majú úsilie pomáhať vyše miliarde ľudí, ktorí trpia nedostatkom potravy, a bez ráznych opatrení sa riziko hladu a podvýživy môže v priebehu nasledujúcich desaťročí zvýšiť nekontrolovateľným spôsobom, uvádza to tlačová správa, vydaná 4. novembra.

Caritas Internationalis zastrešuje 164 katolíckych charitatívnych organizácií, ktoré výzvu podpísali ako spoločné vyhlásenie, adresované ministrom životného prostredia a ďalším účastníkom Samitu OSN o klimatických zmenách, ktorý sa uskutoční v dňoch 7. – 18. decembra v Kodani. Posolstvo obsahuje varovania, aj praktické návrhy opatrení. Spolusignatármi sú Medzinárodná federácia Červeného kríža, organizácia „Save the Children“, Organizácia pre výživu a poľnohospodárstvo, či Svetová zdravotnícka organizácia. CNS, Dana Jacečková

Svätomartinské dni v Bratislave

Bratislavská arcidiecéza a magistrát mesta Bratislava pripravili druhý ročník Svätomartinských dní, ktoré sprevádzal bohatý kultúrny a duchovný program.

Svätomartinské dni otvorili v piatok požehnaním mladého vína v Kaplnke sv. Ladislava v Primaciálnom paláci. V katedrále sv. Martina sa konali sväté omše v homílii zamerané na dôležité aspekty osobnosti patróna arcidiecézy a jeho života. Vedenie arcidiecézy pripravilo aj osobitný Pastiersky list pre verejnosť, v ktorom vyzvali veriacich, aby prispeli na konkrétny charitatívny cieľ, a to na komunitu Čenákolo v Kráľovej pri Senci, ktorá sa ujala osôb, ktoré sa chcú dostať z istých foriem závislosti.

Svätomartinské dni vyvrcholili v stredu 11. novembra slávnostnou svätou omšou a lampiónovým sprievodom v areáli Bratislavského hradu. **Rádio Lumen**

Účastníkov zaujal aj tým, že poukázal na skoršie datovanie vzniku Spišského prepoštstva, keď uviedol, že v Ostrihome majú k dispozícii dokumenty, ktoré dokladujú, že už v roku 1198 bol pokus oddeliť časť desiatkov pre spišského prepošta, čo svedčí o skoršej existencii Spišského prepoštstva. Okrem toho odzneli aj prednášky od významných odborníkov zo Slovenska i zo zahraničia, ktorí prispeli svojimi reláciami z oblasti histórie, archeológie, liturgického života z obdobia Spišského prepoštstva, ako aj najnovších architektonických výskumov súčasnej spišskej katedrály.

Garant podujatia, historik Ľuboslav Hromják, hodnotí konferenciu ako veľmi dôležitú z hľadiska histórie, ale aj z iných oblastí. Kardinál Erdö o 17-tej hodine, spolu so spišským biskupom Františkom Tondrom a ostatnými kňazmi, slávil svätú omšu v latinskom jazyku v Katedrále sv. Martina v Spišskej Kapitule, nakoľko práve 11. novembra si Rímskokatolícka cirkev pripomína sviatok sv. Martina, patróna Spišskej diecézy. **Peter Majda**

snímka Štefan Belko

Konferencia pri príležitosti 800. výročia Spišskej Kapituly a Spišského prepoštstva

V Spišskej Kapitule sa v stredu 11. 11. 2009 konala v aule Kňazského seminára medzinárodná vedecká konferencia pri príležitosti 800-tého výročia Spišskej Kapituly a Spišského prepoštstva, ktoré bolo predchodcom Spišského biskupstva. Jedným z prednášajúcich bol predseda Biskupskej konferencie Maďarska, kardinál Péter Erdö, ktorý je arcibiskupom arcidiecézy Budapešť – Ostrihom, do ktorej patrilo aj Spišské prepoštstvo a kardinál Erdö je priamym nástupcom ostrihomských arcibiskupov. Je zároveň aj cirkevným právnikom a historikom, preto predniesol prednášku s názvom Právne postavenie Spišského prepoštstva v Ostrihomskom arcibiskupstve.

Žilinský biskup oceňoval najlepších študentov

Na spomienku sv. Martina z Tours začal žilinský biskup Mons. Tomáš Galis tradíciu oceňovania najlepších študentov Žilinskej diecézy. Na pôde Gymnázia sv. Františka z Assisi odovzdal ocenenie 19 najlepším študentom katolíckych stredných škôl z Novej Dubnice, Rajca, Čadce a Žiliny. Pozvanie na túto milú slávnosť prijali nie len študenti, ich rodičia a pedagógovia škôl, ale aj zástupcovia z Krajského školského úradu, Žilinského samosprávneho kraja a tiež zo Štátneho školského inšpekčného centra v Žiline.

Program začal sv. omšou, v ktorej sa účastníkom prihovoril otec biskup s výzvou nenechať sa manipulovať módnymi trendmi, ktoré nás často zotročujú. Človek si ich často zamieňa so slobodným životným štýlom. Ale opak je pravdou. Za vzor postavil sv. Martina z Tours, ktorý sa na život a potreby svojich blížnych pozeral najmä cez svoje srdce. Povzbudil ocenených študentov, aby svoje dary a talenty vedeli využiť podobne, ako to robil sv. Martin.

Po sv. omši si študenti z rúk otca biskupa prevzali písomné ocenenia, Sv. písmo a DVD o sv. Františkovi z Assisi.

Program obohatili svojím hudobným a recitačným umením študenti Gymnázia sv. Františka z Assisi a celé podujatie bolo ukončené spoločným obedným posedením. **Miriám Janegová**

Požehnanie pietneho miesta Horskej služby v Roháčoch

V Roháčoch nad chatou Zverovka 8. novembra 2009 slávnostne otvorili miesto, kde si odteraz bude možné zaspomínať na turistov, ktorí sa z hôr už nevrátili. Nejde však o symbolický cintorín, ale o pietne miesto, lebo spomínať tam bude možné nielen na turistov a horolezcov, ale aj na lesníkov a iných ľudí, ktorí sa pričínili o rozvoj Roháčov. Program nad chatou Zverovka sa začal svätou omšou, ktorú celebroidal ordinár OS a OZ SR Mons. František Rábek za účasti dobrovoľných a profesionálnych horských záchranárov z iných slovenských hôr a tiež z Poľska a Moravy. V rámci bohoslužby Mons. Rábek pietne miesto zároveň aj požehnal. Príslušníci Horskej záchrannej služby v spolupráci s veriacimi hornoravskej obce Zuberec vybudovali pietne miesto symbolizujúce obeť Roháčov v blízkosti chaty horskej služby svojpomocne s príspevom miestnych sponzorov. Hlboký duchovný zážitok z celej slávnosti umocnili hudobníci, ktorí sa svojou hrou a spevom zapojili do liturgie a prispeli k celkovému skrášleniu slávnosti.

Tibor Ujľacký

Ministériá akolytátu a lektorátu v spišskom seminári

Dňa 4. novembra, na sviatok sv. Karola Boromejského, celebroidal spišský diecézny biskup Mons. František Tondra sv. omšu v spišskej katedrále. Počas nej udelil ministériá lektorátu ôsmym seminaristom a ministériá akolytátu desiatim seminaristom Kňazského seminára biskupa Jána Vojtaššáka v Spišskej Kapitule. V príhovore otec biskup povzbudil seminaristov, aby nasledovali životný príklad svätca dňa, Karola Boromejského.

Lektor vykonáva službu Božieho slova v liturgii, akolyta je mimoriadny vysluhovateľ sv. prijímania a posluhuje pri oltári.

Marek Jamrich

Arcibiskup Zvolenský požehnal reverendy

V utorok dňa 10. novembra 2009 sa v bratislavskom Kňazskom seminári uskutočnilo požehnanie reverend. Bratislavský arcibiskup Stanislav Zvolenský ich počas pravidelnej utorkovej svätej omše v seminár-

nej kaplnke sv. Kríža požehnal piatim bohoslovcom druhého ročníka. V príhovore zdôraznil, že z nosenia reverendy vyplýva záväzok, veď má naznačovať, že kto ju nosí, rozhodol sa Boha nasledovať osobitným spôsobom. Na záver svätej omše bohoslovci otcovi arcibiskupovi za jeho slová i požehnanie s radosťou poďakovali.

Stanislav Čúzy

Požehnanie zvonov v Lade pri Prešove

Dňa 7. 11. 2009 v sobotu o 10. hodine požehnal Mons. Stanislav Stolárik, košický pomocný biskup a generálny vikár, v Lade pri Prešove, farnosť Kapušany, dva nové zvonov, ktoré nesú mená sv. Gorazda a sv. košických mučeníkov. Prvý zvon váži 127 kg a druhý 97 kg. Zvonov uliala Leticie Vránová Dytrychová. Obec Lada mala k 31. 12. 2008 816 obyvateľov. Asi polovicu obyvateľstva tvoria katolíci a druhú polovicu evanjelici. Tieto dva zvonov budú umiestnené vo veži Kostola Premenenia Pána, v ktorom bol doteraz iba jeden zvon.

Jozef Marčín

60. výročie posviacky Kostola svätých Cyrila a Metoda

Slávnostnou svätou omšou, ktorú celebroidal žilinský diecézny biskup Tomáš Galis, si 8. októbra v Terchovej pripomenuli 60. výročie posviacky Kostola svätých Cyrila a Metoda. Ide o najväčší kostol zasvätený našim vierozvestcom na Slovensku. K ich úcte tu každoročne v júli prebiehajú aj Cyrilometodské dni.

Prvý terchovský kostol bol zasvätený svätému Martinovi. Ako sa však dedina rozrástla, potrebovali veriaci omnoho väčší stánok Boží. Tak sa rozhodli v roku 1938 vybudovať nový kostol.

Ako povedal riaditeľ miestneho kultúrneho strediska Rudolf Patrňiak, počas druhej svetovej vojny stavba slúžila aj ako útočisko pre niektoré rodiny.

Kostol bol konsekrovaný 8. októbra 1949. Zasvätili ho svätým Cyrilovi a Metodovi.

V ostatných rokoch prešiel ale interiér kostola podstatnými zmenami. Zdobia ho epoxidové sochy vierozvestcov, ší súsošie Snímanie. Súčasťou chrámu je Krížová cesta, čo drevený Betlehem. Podľa správcu farnosti Terchová Jána Halamu ho dnes vo veľkom navštevujú nielen domáci, ale aj turisti.

Rádio Lumen, Júlia Kavecká

Konferencia venovaná apoštolskému listu rodinám pápeža Jána Pavla II.

V piatok 6. 11. 2009 sa v Dome kultúry Dúbravka uskutočnila Druhá medzinárodná konferencia Rodina v treťom tisícročí, ktorej organizátormi boli Katolícka univerzita v Ružomberku, Teologická fakulta v Košiciach a Inštitút rodiny v Bratislave. Program konferencie sa venoval Apoštolskému listu rodinám pápeža Jána Pavla II., od vydania ktorého uplynulo 15 rokov. Hostiteľom podujatia bol Inštitút rodiny v Bratislave s riaditeľom prof. Stanislavom Vojtkom.

Súhrnný pohľad na teológiu manželstva a rodiny podal vo svojej prednáške otec biskup Mons. František Rábek, ktorý bol aj hlavným celebrantom svätej omše. Po tejto svätej omši sa zároveň uskutočnil milý slávnostný akt, ktorým bol Inštitút rodiny v Bratislave premenovaný na Inštitút rodiny Jána Pavla II. Jedenásti prednášatelia zo Slovenska a Poľska vo svojich príspevkoch reflektovali jednotlivé témy, ktoré Ján Pavol II. v tomto dokumente nastolil. Biblisti a familiológovia z troch poľských inštitútov rodiny (z Varšavy, Lublina a Krakova) rozvádzali biblický pohľad na osobu, na muža a ženu, na manželstvo a na 4. Božie prikázanie. Profesori slovenských teologických fakúlt sa venovali analýze manželského zväzku, otázke otcovstva a kresťanskej výchovy. Prednášajúci zo sféry spoločenského života sa zaoberali realistickými pohľadmi na postavenie rodiny v súčasnej spoločnosti.

V druhej časti konferencie sa uskutočnili prezentácie piatich prorodinných inštitúcií a spoločenstiev zo Slovenska a Česka. Konferencia poskytla bohatý materiál k štúdiu teológie manželstva a rodiny Jána Pavla II., poukázala na alarmujúce javy vo vývoji súčasnej slovenskej rodiny a ponúkla veľa praktických podnetov pre pastoráciu a sociálnu prácu s rodinami. Na konferencii sa zúčastnilo asi 120 osôb nielen z akademických a odborných kruhov, ale aj poslucháči Inštitútu rodiny Jána Pavla II. a Teologickej fakulty v Košiciach. Z podujatia bude vydaný zborník príspevkov. Viac informácií o konferencii príp. Inštitúte rodiny Jána Pavla II. získate na www.institutrodiny.sk.

Alžbeta Cmarková

Slávnosť dospievania mladých kresťanov

„Nedopustíte, aby vaša mladosť skončila a vy by ste nemali oči upriamené na budúcnosť! V budúcnosti budete tým, čím ste dokázali byť dnes, pretože budúcnosť bude len ovocím vašej schopnosti dobre využiť prítomnosť.“ (Ján Pavol II.)

Posolstvo, obsiahnuté v slovách významnej osobnosti cirkevných a spoločenských dejín sa naplno prenieslo aj do vnímania a prežívania výnimočných chvíľ študentov 4. ročníka Cirkevného gymnázia sv. Jána Krstiteľa v Trebišove počas záveru predchádzajúceho týždňa. Akt posväcovania stužiek, nesúcimi na sebe dominantný prvok viery – Krista na kríži, dokázal na pôde Gréckokatolíckeho chrámu Nanebovzatia Presvätej Bohorodičky v Trebišove spojiť mládež, pedagógov, rodičov a časť širokej verejnosti v spoločne fungujúce spoločenstvo, precitujúce jedinečnosť chvíle duchovnej prípravy študenta na svoju stužkovú slávnosť.

Už druhý rok po sebe sa v náboženskom centre trebišovských gréckokatolíkov stretli maturitné ročníky dvoch škôl tunajšieho mesta, spadajúcich do zriaďovateľskej pôsobnosti Košickej gréckokatolíckej eparchie – Cirkevného gymnázia sv. Jána Krstiteľa a Cirkevnej strednej odbornej školy sv. Jozafáta. Spoločným menovateľom ich piatkového popoludnia bola slávnostná liturgia, počas ktorej sa vo svojej kázni zúčastneným prihovril košický eparcha Milan Chatur. Už v jej začiatku zdôraznil myšlienku, obsiahnutú v každej zo z posvätených stužiek. Tým, že v jej popredí sa vyníma kríž, symbol kresťanského utrpenia a nádeje, ukazuje cestu mladému človeku, ktorý vo svojom rozhodovaní hľadá správny smer. Zvlášť teraz, keď tento prvok zdobí dospievajúceho človeka na prahu posledného ročníka strednej školy.

Završením dvojdňového programu študentov cirkevného gymnázia bola sobotňajšia stužková slávnosť. Parafrazujúc slová vладыky Milana, ktoré adresoval zúčastneným, je potrebné vychutnať si tieto chvíle, keďže sú vo svojej podstate jedinečné a už nikdy sa nevrátia v takej podobe, ako ich zosobníme v danom okamihu. Čaro života každého kresťana sa tak odvíja nielen v spomienkach na krásne a nezabudnuteľné spomienky, ale aj v nádeji na prežitie podobných, ak nie krajších perspektív.

PhDr. Marek Čizmar

Diecézny futbalový turnaj v Ružomberku

V sobotu 7. novembra 2009 vyvrcholil diecézny futbalový turnaj v Ružomberku, ktorý organizovala Komisia pre mládež v Spišskej diecéze. Víťazi z oblastných kôl postúpili do finále, ktoré sa uskutočnilo v telocvični Gymnázia sv. Andreja v Ružomberku. Víťazné družstvo bude reprezentovať Spišskú diecézu na celoslovenskom turnaji v Nitre 21. 11. 2009, kde budú zástupcovia všetkých diecéz. Výsledné poradie: 1. Bziny (víťaz aj oravskej oblasti), 2. Oktáva Gymnázium sv. Andreja Ružomberok, 3. Stará Ľubovňa, 4. Ružomberok. **Ľubomír Lorenčík**

Týždeň vedy na Teologickom inštitúte v Spišskej Kapitule

6. novembra, v rámci týždňa vedy na KU, odzneli vo veľkej aule kňazského seminára prednášky z oblasti biblíka, fundamentálnej teológie a cirkevných dejín.

V prvom bloku odzneli dve prednášky biblistov Róberta Lapka z Košíc na tému Kontestualizácia knihy Ester a saleziána Doc. Petra Chalupu z Olomouckej univerzity. Tento významný český biblista sa venuje exegéze knihy Ester a vo svojom príspevku rozoberal tému: Krutosť alebo sebaobrana Židov (Est 9, 1-16). Špirituál Jozef Bielak, predniesol prednášku z fundamentálnej teológie – Spásne prvky v nekresťanských náboženstvách.

V druhom bloku predstavili biblisti Prof. Anton Tyrol a František Trstenský historicko-exegetický výskum kamaldulského prekladu Biblie z Červeného kláštora. Ako posledný zaznel príspevok s názvom: Kultúrny boj v ČSR na pozadí pastierskeho listu slovenských biskupov na Vianoce 1924, historika Ľuboslava Hromjáka.

Marek Jamrich

Saleziánky otvorili nové sociálne dielo na Gemeri

Rožňava (12. november 2009) - Sestry saleziánky založili v Rožňave nové krízové stredisko. Bude fungovať ako satelitné zariadenie Centra pre obnovu rodiny Dorka,n.o. v Košiciach, ktorého zriaďovateľom je nadácia DeDo a Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar v Košiciach. Slávnostné otvorenie sa konalo 10. novembra a bolo spojené s požehnaním priestorov.

Župan Košického samosprávneho kraja Zdenko Trebuľa pri otvorení uviedol: „Každý z nás sa môže ocitnúť v situácii, že bude potrebovať pomoc takéhoto zariadenia. Som rád, že sú tu ľudia ako sestry saleziánky a saleziáni, ktorí sa venujú deťom a mladým v núdzi.“

„Vstupujeme do služby deťom v krízovom stredisku s dôverou v Pánovo požehnanie, ktoré nám chýbať nemôže, ak sa dávame tým najchudobnejším,“ vyjadrila svoje presvedčenie sr. Iveta Sojková, provinciálna predstavená saleziánok.

Symbolickú pásku pri otvorení diela spoločne prestrihli župan KSK Zdenko Trebuľa, Jozef Ondáš, predseda Správnej rady Dorka, n.o. a predseda Dozornej rady nadácie DeDo a sr. Iveta Kubalová, FMA – koordinátorka projektu. Priebeh slávnosti moderoval Radoslav Dráb manažér Centra pre obnovu rodiny Dorka,n.o. v Košiciach. Na podujatí sa zúčastnil aj poslanec NR SR a zastupiteľstva KSK Ján Babič, Vladislav Laciak, primátor

Rožňavy a Jolana Šuleková riaditeľka Centra pre obnovu rodiny Dorka,n.o. v Košiciach.

Direktorka komunity, sr. Iveta Kubalová objasnila vývoj myšlienky založiť dielo tohto typu: „Otvoreniu predchádzalo niekoľkoročné hľadanie zo strany nášho Inštitútu, akým spôsobom, formou vstúpiť do oblasti sociálnych služieb. Taktiež sme spravili prieskum, či je takéto dielo potrebné práve v gemerskom regióne. Následne sme vypracovali projekt rekonštrukcie priestorov, bola potrebná úprava nájomných zmlúv a potom niekoľkomesačná rekonštrukcia. Veľmi by som chcela vyjadriť vďačnosť stavebnej firme ZIPAT, s.r.o. z Košíc, ktorej konateľ i zamestnanci vynaložili nemalé úsilie, aby upravili staré priestory na veľmi pekné a príjemné prostredie pre deti,“ dodala koordinátorka projektu.

Stredisko má kapacitu desať miest pre umiestnenie detí vo veku 3 -18 rokov pobytovou formou v zmysle Zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a v znení neskorších predpisov, tiež bude poskytovať ambulantné sociálne služby spochívajúce v organizovaní voľného času detí a mládeže prostredníctvom krúžkovej činnosti pre deti zo sociálne slabých rodín a tiež animáciu voľného času realizáciou športových a turistických podujatí, spoločenských a kultúrnych aktivít. Klientov do strediska bude prideliť príslušný súd na návrh odboru sociálnych vecí ÚPSVaR v Košiciach.

„Deti by mali prísť od 1. januára a dovtedy sa ešte bude pracovať na zariadení miestností, dokončení herní a priestorov na prízemí,“ doplnila direktorka sr. Iveta, ktorá riadi prípravné práce. **sr. Andrea Miklovičová FMA**

Svätá omša pre rodiny v Trnave

V Trnave dňa 6. novembra 2009 v jezuitskom kostole Najsvätejšej Trojice sa veriacim počas sv. omše pre rodiny o 17,00 hod. prihovril bývalý provinciál páter Ján Ďačok, SJ na tému „Súčasná rodina a formy pomoci pre ňu“. Prítomným veriacim predstavil činnosť Centra pomoci pre rodinu. Po sv. omši nasledovalo malé pohostenie v priestoroch predstaveného centra.

Centrum pomoci pre rodinu ponúka:

- psychologické a pastorálne poradenstvo,
- kurz Efektívne rodičovstvo,
- prednášky a diskusie na rozličné témy,
- sprostredkovanie duchovného poradenstva,
- opatrovanie detí vo veku 3 až 7 rokov každú stredu od 9,00 do 11,00 hod. v čase, aby si rodičia mohli vybaviť v meste úradné záležitosti,
- čitateľský klub pre mladých vo veku 11 až 15 rokov každý piatok od 14,00 do 15,00 hod.,
- knižnicu.

Hodiny pre verejnosť sú denne okrem pondelka v čase 8,30 - 11,30 a 12,30 - 15,30 hod. **Mário Schwarz**

Fatimská sobota v Michalovciach

Novembrová fatimská sobota v Chráme Svätého Ducha v Michalovciach bola už tradične zameraná na tému dušičiek. Tematickú prednášku o liturgických modlitbách za zosnulých v byzantskom obrade predniesol o. Marcel Gajdoš. V prednáške zdôraznil variabilnosť spôsobov realizácie týchto modlitieb počas celého cirkevného roka.

Archijerejskú liturgiu slávil vladyka Milan Chatur, košický eparcha. V homílii poukázal na Boží zámer s človekom. „Boh netvorí nič pre zánik, ale pre premenu. Podobne ako podľa zákonov fyziky dochádza k premene látok, aj človek sa pri smrti ne stráca, iba dostáva do novej dimenzie života. Ten, kto zvíťazil nad smrťou a dáva život je Ježiš Kristus.“ Súčasne vladyka upriamil pozornosť aj na presvätú Bohorodičku, ktorá v tajomstve svojho uspenia je dôkazom Božej vlády nad smrťou.

V závere slávenia sa prítomní prostredníctvom zasväcujúcej modlitby zverili pod ochranu Panny Márie. Vladyka Milan zablahoželal o. Jurajovi Guľovi, stálemu účastníkovi fatimských sobôt k jeho životnej osemdesiatke. Vzájomný dialóg kléru a laikov na novembrovú tému ukončil toto stretnutie v posilnení nádeje na večný život.

Michal Hospodár

Dekanátne stretnutie miništrantov v Rakovej

V Rakovej sa v sobotu 7. novembra sa konalo Stretnutie miništrantov dekanátu Čadca. Miništrantov na začiatku stretnutia privítal Jozef Možiešik, kaplán z farnosti Raková. Zaželal súťažiacim chlapcom veľa zdaru. Súťaž sa začala spoločnou modlitbou, ktorú viedol kaplán Michal Melišik. Chlapci prostredníctvom súťaží spoznali svätých, ich symboly a životy. V odychovej časti sa dozvedeli informácie o súťaži S Dominom do Ríma.

Na záver stretnutia sa všetci zišli vo farskom Kostole Narodenia Panny Márie v Rakovej. Svätú omšu celebroidal vdp. Stanislav Vnuk. V príhovore miništrantom pripomenul, že byť miništrantom neznamená pomáhať len kňazovi pri slúžení omše, ale sa i správať sa ako miništrant mimo kostola.

Na konci svätej omše boli vyhlásené výsledky súťaže: 1. miesto získali miništranti so Staškova, 2. miesto patrí domácej Rakovej a 3. miesto si odnieslo Čierne pri Čadci. Dekanátne stretnutie miništrantov sa vydarilo, i podľa reakcie chlapcov z Korne: „Nám sa to tu celkom páčilo, nemáme žiadne námietky. My sme takí skromní...“ Už teraz sa miništranti tešia na ďalšie spoločné stretnutia.

Martina Blažeková

Deň sv. Huberta vo farnosti Pitelová

8. novembra 2009 sa vo Farnosti Pitelová pri Žiari nad Hronom konala slávnostná svätohubertovská svätá omša pri príležitosti Dňa sv. Huberta, patróna poľovníkov. Na slávnosti sa okrem hojnej účasti farníkov zúčastnili i poľovníci zo Žiaru nad Hronom, rodáci z Pitelovej, ako aj študenti lesníckej školy a ekológie z Univerzity Mateja Bela z Banskej Bystrice, oblečení v lesníckych uniformách.

Títo počas svätej omše priniesli tematické obetné dary. Farský kostol bol primerane vyzdobený poľovníckymi trofejami, čo prispelo k slávnostnej atmosfére. Miestny farár doc. Peter Caban zhodnotil deň sv. Huberta v Pitelovej ako duchovnú možnosť ďakovať Stvoriteľovi za dar prírody a zároveň ako výzvu vážiť si stvorené veci, ktoré dostávame od Boha. Po sv. omši nasledovalo stretnutie poľovníkov a sympatizantov s prírodou v učebni fary.

Farský úrad Pitelová

Spevácky súbor Svetlo v srdci uviedol svoje prvé CD

V utorok 10.11.2009 v dome kultúry v Turčianskych Tepliciach pri slávnostnom koncerte uviedol svoje prvé CD detský spevácky súbor Svetlo v srdci, ktorý pravidelne účinkuje pri bohoslužbách v kaplnke sv. Jána Nepomuckého v Turč. Tepliciach. Verejné poďakovanie vyjadril primátor mesta Mgr. Michal Sygút a na záver udelil požehnanie prítomným rektor miestnej rehoľnej komunity kňazov dehoniánov Mieczyslaw Klóska, SCJ.

Pavol Kollár